

Дело C-560/20

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

26 октомври 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Verwaltungsgericht Wien (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

25 септември 2020 г.

Жалбоподатели:

CR

GF

TU

Ответен държавен орган:

Landeshauptmann von Wien

Предмет на главното производство

Предоставяне на разрешение за пребиваване

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, по-специално на Директива 2003/86/ЕО,
член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

I. Могат ли родителите, граждани на трета страна, на бежанец, който е подал молба за убежище като непридружено малолетно или непълнолетно лице и е получил убежище още докато е бил малолетно или непълнолетно лице, да продължат да се позовават на член 2, буква е) във връзка с член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември

2003 година относно правото на събиране на семейството, когато бежанецът е навършил пълнолетие след предоставянето на убежище, но докато е в ход процедурата за предоставяне на разрешение за пребиваване на неговите родители?

II. При утвърдителен отговор на първия въпрос: в такъв случай необходимо ли е родителите на гражданина на трета страна да спазят посочения в решение на Съда от 12 април 2018 г., А и S, C-550/16, EU:C:2018:248, т. 61, срок за подаване на заявление за събиране на семейството, което се подава „по принцип [...] в тримесечен срок от датата, на която съответното малолетно или непълнолетно лице е признато за бежанец“?

III. При утвърдителен отговор на първия въпрос: трябва ли на гражданин на трета страна — пълнолетна сестра на лице, признато за бежанец — да бъде предоставено разрешение за пребиваване директно въз основа правото на Съюза, ако при отказ да бъде предоставено разрешение за пребиваване на пълнолетната сестра на бежанеца, неговите родители на практика ще бъдат принудени да се откажат от правото си на събиране на семейството съгласно член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, тъй като поради здравословното си състояние тази пълнолетна сестра на бежанеца се нуждае непременно от постоянните грижи на своите родители и по тази причина не може да остане сама в страната на произход?

IV. При утвърдителен отговор на втория въпрос: кои критерии следва да се приложат при преценката дали такова заявление за събиране на семейството „по принцип“ е подадено своевременно — в тримесечен срок по смисъла на съображенията на решение на Съда от 12 април 2018 г., А и S, C-550/16, EU:C:2018:248, т. 61?

V. При утвърдителен отговор на втория въпрос: могат ли родителите на бежанеца да продължат да се позовават на член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, ако между датата, на която на малолетното или непълнолетно лице е предоставен статут на бежанец и датата на подаване на заявлението за събиране на семейството са изминали три месеца и един ден?

VI. Може ли дадена държава членка да изисква от родителите на бежанеца в рамките на процедура по събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО да изпълняват изискванията на член 7, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО?

VII. Зависи ли необходимостта от покриване на посочените в член 7, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО изисквания в хода на събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО от обстоятелството дали по смисъла на член 12, параграф 1, трета алинея от Директива 2003/86/ЕО заявлението за събиране на семейството е подадено в срок от три месеца след предоставянето на статута на бежанец?

Цитирани разпоредби от общностното право

Договор за функционирането на ЕС, по-специално член 20

Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 година относно правото на събиране на семейството, по-специално членове 2, 4, 7, 9

Цитирани разпоредби от международното право

Европейска конвенция за правата на човека, наричана по-нататък „ЕКПЧ“, член 8

Цитирани разпоредби от националното право

Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz (Закон за установяването и пребиваването, наричан по-нататък „NAG“), по-специално членове 2, 11, 46

Asylgesetz (Закон за убежището, наричан по-нататък „AsylG“), по-специално членове 34, 35

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 Пред Verwaltungsgericht (Административен съд, Австрия) са висящи три дела с предмет предоставяне на разрешение за пребиваване по член 46, параграф 1, точка 2 от NAG. Тези три производства се отнасят до родителите (CR и GF), съответно до пълнолетната сестра (TY) на RI, на когото е предоставен статут на бежанец в Австрия. В заявленията, които са подали, тези лица искат събирането на семейството с RI. Всички посочени лица са сирийски граждани.
- 2 На 31 декември 2015 г. RI пристига в Австрия като непридружено малолетно или непълнолетно лице и на 8 януари 2016 г. подава молба за международна закрила. С решение от 5 януари 2017 г. на Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Федерална служба за чужденците и убежището, Австрия), което съгласно австрийската правна уредба влиза в сила на 2 февруари 2017 г., на RI е предоставен статут на бежанец.
- 3 На 6 април 2017 г. CR, GF и TY подават заявления за събиране на семейството с RI съгласно член 35 от AsylG. С прието на 29 май 2018 г. решение на австрийското посолство в Дамаск тези заявления са отхвърлени, тъй като междувременно RI навършва пълнолетие. На 26 юни 2018 г. това решение влиза в законова сила.
- 4 С имейл от 11 юли 2018 г. CR, GF и TY подават процесните заявления за събиране на семейството съгласно член 46, параграф 1, точка 2 от NAG, като в това отношение се позовават на правата си, произтичащи от Директива

2003/86/ЕО, съответно, що се отнася до ТУ, на член 8 от ЕКПЧ. Тези заявления са отхвърлени с решения на Landeshauptmann von Wien (министър-председател на провинция Виена, Австрия) от 20 април 2020 г., тъй като заявленията „не са подадени в тримесечен срок от датата, на която е предоставен статута на бежанец“. Тези решения са своевременно обжалвани по съдебен ред, като съответните жалби са приети за допустими жалби, пред Verwaltungsgericht Wien (Административен съд, Виена). На 3 септември 2020 г. той провежда открито съдебно заседание за разглеждане на съединените дела, които са образувани по жалбите.

- 5 Въз основа на резултатите от разследването е установено, че жалбоподателите CR, GF и ТУ не могат да докажат, че разполагат с обичайни жилищни условия в Австрия, медицинска застраховка, подлежаща на плащане в Австрия и стабилни и регулярни финансови ресурси. Освен това е установено, че ТУ страда от церебрална парализа, придвижва се трайно с инвалидна количка и има нужда от помощ при хранене и поддържане на ежедневната лична хигиена. За нея се грижи предимно майка ѝ CR и няма възможност за други социални контакти в настоящото си местоживееене. Тя не може да бъде оставена сама в Сирия от родителите си.

Основни доводи на страните в главното производство

- 6 Позовавайки се на решение А и S, т. 34, в производството пред Verwaltungsgericht Wien жалбоподателите стигат до извода, че когато е подадено заявление за събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, от заявителите не може да се изискват посочените в член 7, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО доказателства, които са предвидени и в австрийската правна уредба.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 7 В настоящото производство Verwaltungsgericht Wien поставя принципния въпроса дали подалите заявление лица, могат да черпят права от Директива 2003/86/ЕО, макар и междувременно бежанецът RI да е навършил пълнолетие. В решение А и S Съдът е посочил, че трябва да се квалифицира като „малолетно или непълнолетно лице“ по смисъла на член 2, буква е) във връзка с член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО гражданинът на трета страна или лицето без гражданство, който/което е на възраст под 18 години в момента на влизането си на територията на държава членка и подаването на молбата си за убежище в тази държава, но по време на процедурата по предоставяне на убежище навършва пълнолетие и впоследствие получава убежище с обратна сила, считано от датата на подаване на молбата.
- 8 В настоящия случай обаче гражданинът на трета страна не е навършил пълнолетие по време на процедурата по предоставяне на убежище, какъвто е

и случаят в основата на решение A и S, а го навършва в хода на процедурата по събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО. С оглед на съображенията на Съда, изложени в решение A и S, за Verwaltungsgericht Wien е налице основание да приеме, че изложените в посоченото решение разсъждения могат да бъдат отнесени към случаи като настоящия (съображенията в решение на Съда от 16 юли 2020 г., В. М. М. и др., C-133/19, EU:C:2020:577 също показват, че в контекста на Директива 2003/86/ЕО пълнолетието, навършено в хода на висяща процедура, по принцип е ирелевантно, и по-скоро трябва да се вземе предвид обстоятелството, че към датата на подаване на заявлението лицето е било малолетно или непълнолетно). Тъй като обаче, доколкото е известно на Verwaltungsgericht Wien, Съдът не е разглеждал този проблем в досегашната си практика, се поставя първият въпрос.

- 9 При положителен отговор на този въпрос на следващо място за Verwaltungsgericht Wien възниква въпросът дали изложените в решение A и S, т. 61 разсъждения, според които заявлението за събиране на семейството на основание член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО трябва по принцип да се подаде в тримесечен срок от датата, на която съответното малолетно или непълнолетно лице е признато за бежанец, могат да бъдат отнесени към разглежданата хипотеза (втори въпрос). Тъй като в настоящите случаи пълнолетието настъпва след като лицето е признато за бежанец, налице е също и възможността този срок да започне да тече едва от датата, на която бежанецът навърши пълнолетие, и по този начин заявление за събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, което е подадено в момент, когато бежанецът е все още малолетен или непълнолетен, при всички случаи е подадено в срок; това е така независимо от обстоятелството каква е връзката във времето между подаването на заявлението и момента на предоставянето на убежище.
- 10 При утвърдителен отговор и на втория въпрос, от практиката на Съда за Verwaltungsgericht Wien не е видно по какви критерии трябва да се прецени спазването на срок, който „по принцип“ е тримесечен (четвърти въпрос).
- 11 В настоящите производства по обжалване са изминали три месеца и един ден между датата на предоставянето на убежище на малолетното или непълнолетно лице и заявленията за събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО. За Verwaltungsgericht Wien възниква въпросът дали по този начин е спазен посоченият в решение A и S, т. 61 срок, който „по принцип“ е тримесечен (пети въпрос).
- 12 В това отношение Verwaltungsgericht Wien приема, че лицата, които са подали заявление, не могат да бъдат упрекувани, че са прибегнали до заявлението по член 35 от AsylG като правно средство за защита, което към датата на подаване на заявлението за събиране на семейството е правилно съгласно австрийската правна уредба, и което впоследствие е отхвърлено поради настъпилото междуременно пълнолетие на бежанеца, тъй като

подалите заявление лица естествено не са могли да влияят върху момента на разглеждане на техните заявления. В крайна сметка процесните последващи заявления за събиране на семейството съгласно член 46, параграф 1, точка 2 от NAG са подадени непосредствено след отхвърляне на заявленията по член 35 от AsylG, така че в случая Verwaltungsgericht Wien не счита, че е налице пропускане на срока и следователно въпросът дали заявленията за събиране на семейството по принцип са подадени в тримесечен срок от предоставянето на убежище може да се отнася само до първоначалното подаване на заявление за събиране на семейството съгласно член 35 от AsylG в срок от три месеца и един ден след предоставянето на убежище на малолетното или непълнолетно лице.

- 13 Според Verwaltungsgericht Wien от решение A и S (т. 34 или коя да е друга част от това решение) не може да се заключи, че при подаване на заявление за събиране на семейство съгласно член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО от лицата, които са подали заявлението, може да не се изисква да представят посочените в член 7, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО доказателства (вж. точка 6 по-горе). Член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО гарантира събирането на семейството на родственици от първа степен по пряка възходяща линия, без да се прилагат изискванията на член 4, параграф 2, буква а). Това означава, че не е необходимо роднините да са на издръжка на кандидата и да не се ползват с необходимата семейна подкрепа на страната на произход. Какви са обаче причините, поради които посочените в член 7 от Директива 2003/86/ЕО изисквания по принцип не се прилагат за събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, за Verwaltungsgericht Wien не става ясно нито от текста на тази разпоредба, нито от общия разум на Директивата относно правото на събиране на семейството (вж. обаче в обратния смисъл случай на събиране на семейство по член 4, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО, за който съгласно член 12, параграф 1, първа алинея от Директива 2003/86/ЕО прилагането на член 7 от Директива 2003/86/ЕО се изключва изрично). Предвид изложеното се поставя четвъртият въпрос.
- 14 Освен това за Verwaltungsgericht Wien не е ясно дали изискването на такива доказателства зависи от обстоятелството дали заявлението за събиране на семейството е подадено в рамките на период от три месеца след предоставянето на статута на бежанец, както е предвидено в член 12, параграф 1, трета алинея от Директива 2003/86/ЕО. Възможно е, като се има предвид систематичният контекст на посочения в тази разпоредба срок чрез препратката в първата алинея, този срок да се отнася само до посочените в член 4, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО членовете на семейството. Разпоредбата обаче може да се тълкува и в смисъл, че по принцип се отнася до всяко заявление за събиране на семейство (в тази насока може да се тълкува решение на Съда от 7 ноември 2018 г., К и В, C-380/17, EU:C:2018:877, т. 46 и 47), поради което седмият въпрос цели да изясни тълкуването на член 12, параграф 1, трета алинея от Директива 2003/86/ЕО).

- 15 Съгласно австрийската правна уредба сестрата на кандидата за събиране на семейството не се счита за член на семейството. В това отношение Австрия не се е възползвала от възможността, която дава член 10, параграф 2 от Директива 2003/86/ЕО. Пред Verwaltungsgericht Wien жалбоподателите излагат доводи, че не е осигурено полагането на необходимите грижи за пълнолетната сестра в страната на произход, там не живеят други роднини и следователно сестрата зависи изцяло от по-нататъшните грижи на родителите си.
- 16 От това положение Verwaltungsgericht Wien може да заключи, че подалите заявление родители на кандидата за събиране на семейството на практика биха били принудени да се откажат от правата за събиране на семейството, които евентуално произтичат за тях от член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, ако в същото време не бъде предоставено убежище и на сестрата на кандидата.
- 17 В досегашната си практика по член 20 ДФЕС (решение от 8 март 2011 г., Ruiz Zambrano, C-34/09, EU:C:2011:124, решение от 15 ноември 2011 г., Dereci и др., C-256/11, EU:C:2011:734, решение от 10 май 2017 г., Chavez-Vilchez и др. C-133/15, EU:C:2017:354) Съдът изразява становището, че отказ да се предостави право на пребиваване на гражданин на трета страна може да е недопустим, ако вследствие на такъв отказ да се предостави право на пребиваване гражданин на Съюза, би трябвало да напуснат територията на Съюза. При такива условия посочените граждани на Съюза фактически не биха имали възможност да упражняват най-съществената част от правата, които статутът им на граждани на Съюза им предоставя. Verwaltungsgericht Wien обаче смята, че досегашната практика на Съда се отнася, от една страна, само до гражданството на Съюза, и от друга страна, само до хипотези, в които гражданин на трета страна е принуден на напусне територията на Европейския съюз, но не и до такива хипотези, в които се отказва достъпът до тази територия.
- 18 Настоящите производства по обжалване не са свързани с граждани на Съюза, поради което не става дума за нарушение на същината на член 20 ДФЕС. Въпреки това, може да се твърди, че CR и GF в качеството им на податели на заявлението, доколкото те имат право на събиране на семейството съгласно Директива 2003/86/ЕО, на практика се лишават от възможността да се ползват от предоставеното им от правото на Съюза право на събиране на семейството, ако пребиваването бъде отказано на друго лице. Verwaltungsgericht Wien смята, че изложените в цитираните решения на Съда съображения относно член 20 ДФЕС могат да бъдат отнесени към упражняването на правото на събиране на семейството по член 10, параграф 3, буква а) от Директива 2003/86/ЕО, вследствие на което третият въпрос цели да установи дали такава на практика принуда може да разшири обхвата на Директива 2003/86/ЕО върху други лица.

- 19 В това отношение трябва да се има предвид, че според австрийската правна уредба предоставянето на правото на пребиваване на пълнолетната сестра на кандидата може да бъде разгледано въпреки неизпълнението на законовите изисквания поради императивни съображения, свързани с личния и семейния живот по смисъла на член 8 от ЕКПЧ. Претенция за предоставяне на право на пребиваване, която произтича пряко от правото на Съюза, обаче би могла да надхвърли закрилата на член 8 от ЕКПЧ, поради което отговорът на поставения въпрос относно сестрата на кандидата е релевантен за разрешаване на настоящото дело.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ